

*Горовий Вадим Олександрович,
студент, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)
Науковий керівник: **Силка Оксана Захарівна,**
доктор історичних наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ – СПІВПРАЦЯ ЧИ ЗАЛЕЖНІСТЬ СВІТОВИХ ГРАВЦІВ

Економіка як явище, визначає напрямки міжнародної дипломатії держави на світовій арені та її дії відносно інших держав у всесвітньому економічному просторі. Економічна дипломатія є частиною міжнародної політики між державами, організаціями та союзами, яку часту відносять до концепції «м'якої сили». Тобто, одна держава, яка має більш розвинену економіку, може вводити санкції та тарифи, відносно іншої держави, на яку хоче здійснити тиск без застосування збройної сили.

За визначенням Британської енциклопедії, «економіка – соціальна наука, головною ціллю якої є вивчення правил, поведінки постачальників та користувачів товарів, відповідно й розподіл багатства між соціальними групами» [1]. Економіка у міжнародних відносинах – це процес, що визначає

методи перерозподілу світових ресурсів, власністю яких є окремі держави, між ними з метою задоволення своїх потреб.

Економіка має визначальний вплив на формування державної політики, адже держава не може вижити, якщо у неї не буде у власності необхідного ресурсу, до якого вона не має доступу на своїх територіях, наприклад енергоресурсів чи високотехнологічних приладів, які держава не виробляє. Ігнорування таких потреб може призвести до невдоволення з боку населення нижчими показниками економіки абошо. Дану ситуацію можна розглянути на прикладі Німеччини, яка у 2022 р., після повномасштабного вторгнення Росії в Україну, скоротила об'єм торгівлі з агресором, але все одно продовжувала закупувати нафтопродукти, адже даний ресурс є необхідним для економіки Німеччини та її енергетичного сектору. [2]

Ще одним прикладом впливу економіки на світову дипломатію, може стати торгівельна війна США та Китаю. Вона почалася разом з приєднанням КНР до Світової Організації Торгівлі (СОТ), що дозволило Піднебесній масово експортувати свої продукти по всьому світу. До 2001 р. США були країною, товарами якої активно користувалися усі та по всьому світові. Це гарантувало для Америки стабільну економіку, адже у американській продукції завжди знайдеться місце, де її можна продати потенційному покупцю. Але тепер, у США з'явився конкурент у вигляді Китаю, який почав експортувати аналоги американських товарів, за значно нижчою ціною.

Поступове захоплення світового ринку Китаєм, змусило США вступити з ними в економічну війну, яка проявляється у впровадженні великих тарифів на ввіз китайської продукції у США, відповідно й американської продукції у КНР. Такі дії були зроблені для захисту інтересів власних виробників товарів, а відповідно, й захисту економіки своєї країни від іноземного впливу [3].

Економічна дипломатія – спільна діяльність органів державної влади, підприємницьких структур, фінансових установ, яка полягає у відстоюванні національних економічних інтересів держави, створення сприятливих умов для проведення зовнішньо-економічної діяльності. Держава здійснює економічну дипломатію, результати якої впливають не тільки на саму державу, а й на світ [4].

Економічна дипломатія може різнитися, залежно від держави, її пріоритетів на міжнародній арені, економічного становища тощо. У деяких ситуаціях, економіка держави може навіть стати одним із основних елементів, що захищає її від іноземного вторгнення, от як ситуація у державі Тайвань.

Тайвань є державою, що виробляє великі об'єми мікропроцесорів та має відносну монополію на даний продукт, адже саме Тайвань зміг опанувати технології виробництва цього продукту найкраще у світі. У той ж самий час, на іншому березі Тайванської протоки знаходиться КНР, держава, яка називає острів своєю територією, а тайванський уряд – незаконним та сепаратистським. Але є теорія, що для Китаю одним із визначальних чинників, які зупиняють Піднебесну від здійснення вторгнення на острів, є саме виробництво мікропроцесорів.

За даними досліджень Ноттінгемського університету, Тайвань імпортує велику кількість мікропроцесорів у Японію, Південну Корею та КНР, що ставить ці держави, деякою мірою, у технологічну залежність від Тайваню, адже острів є глобальним монополістом у даній сфері. Тайвань знижує рівень експорту передових технологій до КНР, що підвищує важливість власного виробництва Тайваню. У той ж час, активно просувається ідея створення високотехнологічного альянсу з Кореєю, Японією, Сінгапуром та іншими державами південно-східної Азії. Дану стратегію Тайваню, називають «силіконовий щит» [5].

Економічна дипломатія – один з важливих елементів ведення міжнародних відносин. Економічне становище держави, може стати визначальним у її можливості захистити себе від вторгнення або від поширення іноземного впливу на її політику. У сучасному світі існують загрози, коли малорозвинена держава, може стати залежною від більш економічно розвиненої, що становить загрозу суверенітету та економічній незалежності менш розвиненого актора міжнародних відносин.

Тому, напрямок економічної дипломатії, може стати визначальним фактором розвитку держави на багато років вперед, адже вибір партнера, оцінка ризиків, розвиток економічного сектору, має вирішальну роль у стабільності та розвитку держави.

Література:

1. Economics. URL: <https://www.britannica.com/money/economics>
2. ОЕС. Germany – Russia trade. URL: <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/deu/partner/rus>
3. US-China Trade War: Economic Causes and Consequences. URL: <https://www.eurasian-research.org/publication/us-china-trade-war-economic-causes-and-consequences/>
4. Дідух В. В. Економічна дипломатія у контексті сталого розвитку / Economic Diplomacy in the Context of Sustainable Development. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/52291/1/Дідух%20В.%20В.%20МБСКМ-21.pdf>
5. Taiwan's Semiconductor Industry in the «Chip Wars» Era. URL: <https://taiwaninsight.org/2024/08/09/taiwans-semiconductor-industry-in-the-chip-wars-era/>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.